

YENİ CED YÖNETMELİĞİ

Ekrem CENGİZ, Maden Yüksek Mühendisi
Vildan YAZICI, Maden Mühendisi

GİRİŞ:

Madencilik sektörünün önünde ciddi bir bürokratik engel olarak duran ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) Yönetmeliği değişti. 06.06.2002 tarih ve 24777 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmelik madencilik sektörü açısından önemli değişiklikler getirmiştir. Yönetmeliğin hazırlanmasında Avrupa Birliği kriterlerine ve ulusal programa uygunluk esas alınmıştır. Bu yazıda yeni ÇED Yönetmeliğinin sektöre getirdiği yenilikler ve yönetmelikte yapılan önemli değişiklikler incelenmiştir. Ayrıca yeni yönetmeliğe göre ÇED ve ÇED ÖN ARAŞTIRMA prosedürü bir akım semasıyla açıklanmaya çalışılmıştır.

ÇED YÖNETMELİĞİNDEKİ DEĞİŞİKLİKLER VE MADENCİLİK SEKTÖRÜ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. ÇED Yönetmeliğinin değişik uygulamalarını önlemek amacıyla ÇED olumlu, ÇED olumsuz, ÇED Gereklidir veya ÇED Gereklidir Değildir kararlarını verme yetkisi Bakanlık yetkisinde toplanmıştır (Madde 5). Diğer bir deyişle yetki valiliklerden merkeze alınmıştır.

2. ÇED'e tabi projeler için ÇED raporu, ÇED ön araştırmasına tabi projeler için ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve projelerini verilen karara göre gerçekleştirmekle yükümlülük getirilmiştir. (Madde 6). Ek I ve Ek II listelerinde yer almayan faaliyetler için yönetmelik bir yükümlülük getirmemektedir. Yönetmelik ekindeki listelerde yer almayan faaliyetler için izin alınıp alınmayacağı konusu tam açık değildir. Bazı uygulamalarda yapılan müracaata istinaden "ÇED Yönetmeliğinden Muaf" yazısı alındığı bilinmektedir.

3. ÇED Yönetmeliği gereği rapor hazırlayabileceklere daha önce verilen "yeterlilik belgesi" uygulaması kaldırılmıştır. ÇED raporunun faaliyetin özelliğine, kimler tarafından hazırlanabileceği Bakanlık tarafından faaliyet sahibine bildirilecektir. "ÇED proje tanıtım raporu" ve "ÇED Ön Araştırma Raporu" projenin türü ve yeri dikkate al-

narak ilgili meslek dallarından ve en az 3 kişiden oluşan çalışma gurubunca hazırlanacağı yönetmelikte bahsedilmiştir.

4. ÇED Yönetmeliğinde yer seçimi ile ilgili mevzuata uygunluk esası kaldırılmıştır. ÇED Yönetmeliğine göre gerekli izni alan girişimci faaliyet ile ilgili izinleri daha sonra kendisi alacaktır.

5. ÇED Yönetmeliğine tabi projeler için "ÇED Olumlu Karan" veya "ÇED Gereklidir Değildir" kararı alınmadıkça hiçbir teşvik, onay, izin, yapı ve kullanma ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz.

6. Maden arama çalışmaları getirilen ölçüyle (3000 m. ve üzeri sondaj yapılması) desteklenmiştir. Daha önce arama çalışmaları getirilen muafiyet Danıştay 6. Dairesinin (E 2000 / 7657 - K 2002 / 1144) 13.02.2002 tarihli kararı ile iptal edilmiştir.

7. Ek 1 ve Ek 2'de belirtilen faaliyetler listesinde madencilik faaliyetlerinin hangi gruba gireceğinin belirlenmesinde AB'deki uygulamalara paralel olarak alan ve üretim ölçüğü sınırlandırmaları getirilmiştir.

8. Prosedürü hızlandırmak için değerlendirme aşamalarına süreler konulmuştur. Bu sürelerle ilgili açıklamalar ÇED Yönetmeliği akım şemasında verilmiştir.

9. Proje sahibinin herhangi bir nedenle değişmesi (ruhsat devri vb.) durumunda yeni sahibi, önceki sahibinin taahhüt ve yükümlülüklerini başka bir işleme gerek kalmaksızın yüklenmiş sayılır ve bunu bir yazı ile Bakanlığa bildirir.

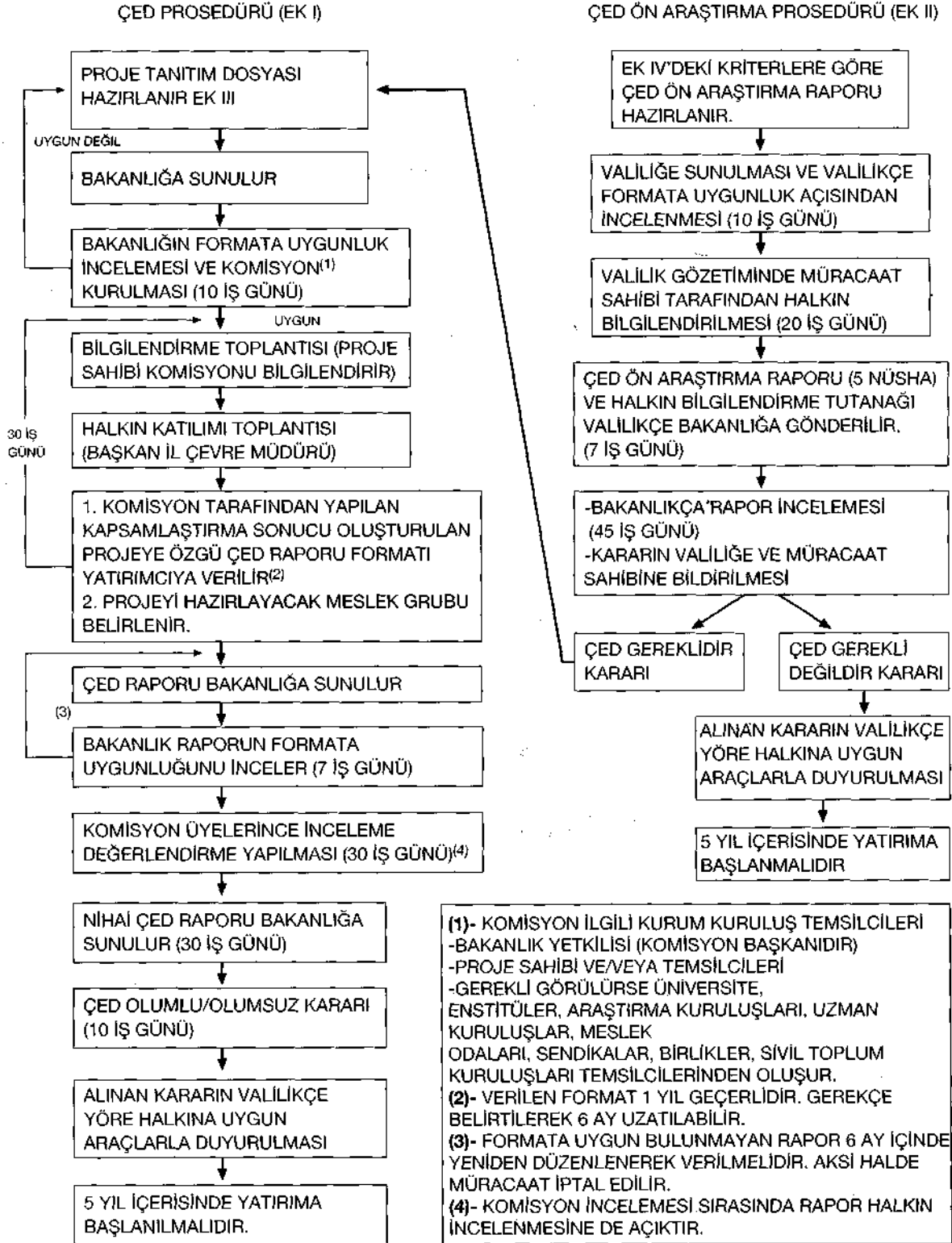
10. Yeni yönetmelik 23.06.1997 tarih ve 23028 Sayılı RG yayınlanan ÇED Yönetmeliği ve tebliğlerini yürürlükten kaldırmıştır.

EK 1 DEKİ ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ UYGULANACAK PROJELER LİSTESİNDEKİ MADENCİLİK FAALİYETLERİ

Madde 19. Madencilik projeleri. Ruhsat hukuku ve aşamasına bakılmaksızın;

a) 25 hektar ve üzeri çalışma alanında (kazı ve dö-küm alanı toplamı olarak) açık işletme ve cevher hazırlama tesisleri,

ÇED YÖNETMELİĞİ AKIM ŞEMASI

b) 150 hektarı aşan (kazı ve döküm alanı toplamı olarak) çalışma alanında açık işletme yönetimi ile kömür çıkarma ve cevher hazırlama tesisleri

c) Kırma eleme dışında biyolojik, kimyasal, elektronik ya da ısı işlem yöntemleri uygulanan, 20.000 ton/yıl ve üzeri nihai ürün elde edilen cevher zenginleştirme tesisleri (demir cevheri hariç).

Madde 20. Taşocakları Nizamnamesinde kapsamında bulunan 25 hektar ve üzeri alandan hammadde çıkarılması veya her türlü işlemde geçirilmesi projelerinden 100.000 m /yıl üzeri kapasite olanlar.

EK II'DEKİ ÇED ÖN ARAŞTIRMASI UYGULANACAK PROJELER

LİSTESİNDEKİ MADENCİLİK FAALİYETLERİ

Madencilik

Madde 35. Madencilik projeleri: Ruhsat hukuku ve aşamasına bakılmaksızın;

a) Madenlerin çıkartılması (Ek 1 de yer almayanlar),

b) 5.000 m /yıl ve üzeri kapasiteli blok ve parça mermer, dekoratif amaçlı taşların çıkartılması, işlenmesi ve yıllık 100.000 m ve üzeri kapasiteli mermer kesme, işleme ve sayalama tesisleri,

c) 1.000.000 m /yıl ve üzerinde metan gazının çıkartılması ve depolanması,

d) Karbondioksit ve diğer gazların çıkartıldığı, depolandığı veya işlendiği 10.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli tesisler,

e) Taşocakları Nizamnamesi'ne göre bir hammadde nin çıkarılması veya her türlü işleme sokulması (25.000m³/yıl ve üzeri),

f) 50.000 ton/yıl ve üzeri tuzun çıkarılması ve/veya her türlü tuz işleme tesisleri,

g) Cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri (Ek 1 de yer almayanlar),

h) Aynı sahada toplam 3.000 m ve üzerinde sondajla yapılan aramalar.

Madde 36. Kömür işleme tesisleri

a) Havagazı ve kok fabrikaları

b) Kömür briketleme tesisleri,

c) Kömür yıkama tesisleri

Madde 37. Petrokok, kömür ve diğer katı yakıtların depolama, sınıflama ve ambalajlama tesisleri (perakende satış birimleri hariç)

Ek 1 ve Ek II'deki faaliyetler içinde sayılmayan faaliyetler için çalışma alanı büyüklüğünü, üretim miktarını ve faaliyet şeklini özetleyen bir dilekçeyle il valiliğine başvurulmaktadır, il Çevre Müdürlüğü müracaatı Ek I ve Ek II'deki kriterlere göre incelemektedir. Genellikle nihai görüş için dilekçeyi Bakanlığa göndermektedir. ÇED ve ÇED Ön Araştırmasından muaf yazısı ile çalışma yapılmaktadır. Muaf bulunmaması durumunda ÇED prosedürü veya ÇED Ön Araştırma prosedürü işlemektedir.

